

SELEN

NULTÉ
ČÍSLO
'90

ČASOPIS PRO DOMINIKÁNSKÝ LAIKÁT

Z OBSAHU :

Koncepce, rozvoje domin.
laikátu

Stručné pojednání o
vzniku dominik. laikátu

Rozhovor - Svobodu cír-
kvím

Návštěva magistra řádu

Informační servis

Knihovna

OBSAH

ÚVODEM

- Slovo redakce..... 1
- První zamyšlení..... 1

ZE ŽIVOTA ŘÁDU

- Koncepce rozvoje laikátu 2
- Návštěva magistra řádu 4

DĚJINY

- Stručné pojednání o vzniku
laikátu (P. Augustin Prokop) 5

ROZHOVOR

- Svobodu církvím 6

INFORMAČNÍ SERVIS 9

KNIHOVNA 11

LISTÁRNA 8

ŘADOVÝ LITURGICKÝ KALENDÁŘ 12

Slovo redakce

Dlouho předem ohlašovaný záměr se podařilo realizovat. Nulté číslo Salvé máte před sebou. Snažili jsem se ho připravit obsahově tak, aby z něj byla zřejmá základní orientace a směr časopisu, kterým by se do budoucna ubíral.

Měl by sloužit především nám - terciářům dominikánské rodiny. Spiritualita, minulost a současnost našeho řádu, život v jednotlivých společenstvích a aktuální problémy jsou základní témata, která by se měla v našem časopise objevovat.

Zda-li se naplní naše představy, bratři a sestry, záleží také na vás, na vaší aktivní spolupráci s redakcí.

Po vyjasnění všech technických (a ekonomických) problémů spojených s vydáváním časopisu bude určena periodicita, cena apod.. Prvé číslo by mělo připraveno k distribuci začátkem února.

Redakce

První zamyšlení

Podíváme-li se trochu pozorněji do historie vzniku náboženských hnutí, zjistíme, že se rodí z popudů svých zakladatelů, kteří svým charizmatem odpovídali na dané potřeby Církve v té či oné době. Při těchto náboženských hnutích, obvykle nesených kněžským stavem, vznikaly skupinky laiků, kteří toužili po spoluúčasti na tomto duchovním proudu. Do těchto společenství vstupovali laici, kteří chtěli žít podle evangelia věrněji než ostatní.

Tato laická sdružení, lidově zvaná Třetí řád, se od ostatních náboženských seskupení odlišovala danými pravidly, která pro tyto členy pořádala povinnosti jejich duchovního

života. Svými sliby se stávali pro své okolí viditelným příkladem, že evangelium lze žít i v profánním životě důsledněji, a tak svým živým svědectvím vybízeli i ostatní křesťany k prohloubení duchovního života.

Tito křesťané, pevně napojeni na spiritualitu a cíl svého Řádu, postrádali navenek jakékoliv vnější rozlišení, jen ve skrytosti nosili pod civilním šatem malý škapulíř. Tento škapulíř patřil k jejich osobní "výzbroji". Těm, kdo jej s úctou k Panně Marii používali, zaručoval na základě přímluvné modlitby celé řádové rodiny mnoho duchovních dobber a osobního užitku. Škapulíř jim v každou denní hodinu připomínal jejich spojení s celou řádovou rodinou, ke které patřili, a cíl, který se ve svém životě rozhodli uskutečňovat.

I přes návrat náboženské svobody vidíme kolem sebe stále určitou duchovní liknavost. Do kostela nás chodí skoro stejně a na náboženských akcích v době, kdy se už nemusíme skrývat, potkáváme tytéž tváře tak, jak je známe z ilegality. Zkrátka, až na malé přírůstky, stále titíž lidé.

Tato skutečnost by dominikánského laika neměla nechat v klidu. Dnes, kdy se uvolnil obrovský prostor pro hlásání evangelia, každý z nás by měl toto vakuum vyplnit svou činností. Dnes, kdy můžeme bez potíží a veřejně pracovat v každém farním společenství, měli bychom to být právě my, dominikánský laikát, který horlivě uskutečňuje myšlenku sv. Dominika: "z plnosti svého duchovního života rozdávat námi poznané pravdy i jiným." On, který prahnul po misích mezi Kumány, touží v každém dominikánském laikovi po misii mezi lidmi v našem okolí. A jestliže toto volání v sobě necítíme, ptejme se upřímně sami sebe, v čem klademe tomuto tnutí překážku. Nechtějme si namlouvat, že během obřadu přijetí či slibu nedošlo k vylištění Dominikova charizmatu do našich duší. Jestliže jsme pod vedením Ducha svatého usilovali patřit do dominikánské rodiny, pak jako jedno z prvních duchovních dobber jsme od Boha získali právě charizma apoštolátu.

K tomuto poslání je však třeba se uvolnit - a snad i trochu nadchnout. Chtějme provokovat své spolubližní k životu, který má též jiné rozměry než jen ty materiální. Prohlubujme své náboženské vzdělání, abychom dokázali vyplnit mezery ve věrouce u málo poučených křesťanů. Pěstujme v sobě odvahu i k fundovaným disputacím, v nichž bychom odstraňovali zmatky v myslích věřících, kteří se z různých příčin dostali pod vliv východních spiritualit a téží různých tzv. "pravých učitelů". Bylo to nutné za časů svatého Dominika a není tomu jinak ani dnes. Proto je třeba vyjít a své řádové charizma dát k dispozici Církvi. Vždyť na nás se vztahuje podobenství evangelia: "Co tu stojíte celý den tak nečinně? Odpověděli mu: Nikdo nás nenajal. On jim řekl: Jděte i vy na mou vinici!" (Mt 20, 6 - 7).

fra Jordán M. MATAUSCH, O. P.

Koncepce

NA OBNOVU A ROZVOJ

DOMINIKÁNSKÉHO LAIKÁTU

(přednesena provinciálním převorem a schválena provinciální radou 20. 10. 1990 v Brně)

I. SITUAČNÍ ROZBOR

Dominkánský laikát, který až dosud nebyl vytvářen jako zacílený voj sloužící k dosažení hlavního řádového cíle, stojí dnes před úkolem objevení vlastní identity. Ta mu dá v prostoru duchovního působení opět správné umístění a umožní i jeho účelné využití pro potřeby církve a Řádu.

V současné době se většina našich laických sdružení ocitá v naprosto nevyhraněné směsici názorů a představ a nedá se u nich s jistotou stanovit ani jejich duchovní orientace ani vnější činnost. Není to vinou jednotlivých členů nebo jejich představených, ale je to spíše vinou nevyjasněné koncepce. Momentální desorientace je příčinou teprve se rodící struktury, který výhledově přesně a jasně vymezí pravomoce i zodpovědnost. Je to právě struktura, která by měla do budoucna trvale podpořit autoritu laických představených a jejich rad. U představených bude nutné posílit vědomí morální zodpovědnosti za chod jim svěřených společenství a usilovat u nich o programovou zacílenost jejich podnětů, které svým společenstvím nabízejí.

V prvé řadě bude třeba rozejit se s míněním, že dominkánský laikát je zde proto, aby se jeho členové jen trochu častěji modlili - a nic víc. To je náplní členů různých bratrstev, nepř. Růžencového. Je třeba rozloučit se i s omylem, že dominkánský laikát jsou jakési spolky posluchačů (třeba i "Akademických"), v nich členové v obdivném nadšení vyslechnou promluvu řádového asistenta a posleze, s pocitem uspokojení jakéhosi duchovního strážníka, odejdou domů. Naše místní sdružení nemohou být ani debatními kroužky, kde se sice všechno podrobí důkladné rozumové kritice, ale nic z ní nevyplyne ani pro duchovní život a ani pro praktické jednání. Dominkánský laikát se nemůže projevat ani jako schůzky rodičů, kde se řeší výhradně problémy kojenců či výchova dorůstající mládeže. A tak bychom mohli pokračovat ještě dalšími příklady, jak je v praxi poznáváme a jak dominkánský laikát nemá vypadat. Co je tedy dominkánský laikát?

Dominkánský laikát je prostředím, kde se "někteří z mnohých, pod vedením Ducha Svatého, rozhodli k životu naplněnému podle ducha a charizmu sv. Dominika" (srv. Konst. č. 2). V těchto společenstvích jde tedy o realizaci specifického způsobu života, který se vyznačuje jistou zralostí v chápání Božích pravd a schopností oslavovat a hlásat Boží

slovo.

Posláním tohoto traktátu není vykreslit spiritualitu našeho laikátu (to bude úkolem novicmistrů a řádových asistentů), ale je pokusem, jak této duchovní tváře v našich společenstvích dosáhnout. Tato práce má navrhnout plán přípravy a rozvrhnout etapový přerod dominkánského laikátu. Půjde o to, aby duch sv. Dominika, který leží ve způsobu určitého myšlení, jednání, našich postojů a vzájemných vztahů, zdomácněl v myslích našich bratří a sester, a aby se charizma sv. Dominika projevilo v našem apoštolátu. Ten je nesen ohněm poznání pravdy, prožité v našich srdcích a začersta předávané těm, kteří ještě "žijí v temnotě a v stínu smrti" (srv. Luk 1,78).

Jestliže vlastním posláním křesťana je apoštolát, pak u nikoho z nás, kdo "pozorně sleduje hlavní cíle apoštolátu dnešní církve", nesmí chybět. (Konst. čl. 6) P. Reginald M. Dacík O. P. tvrdí, že apoštolát je podstatný rys naší dominkánské zbožnosti - a tak chceme-li být skutečně dominkány, nemůžeme z něho nic slevit.

II. PROSTŘEDKY NA ŘEŠENÍ IDENTITY DOMINIKÁNSKÉHO LAIKÁTU

Z určitého počtu prostředků se nám v současné době jako nejúčinnější nabízejí tyto:

- Zavedení úřadu novicmistrů
- Zacílená výuka řádových dějin
- Vzdělávací kurzy
- Pořádání cyklických rekolekcí

Ad a) Naším prvořadým a nejtěžším úkolem bude, co nejdříve vytvořit spolehlivou síť novicmistrů, kteří pod vedením určeného otce a Řádu povedou své žáky v duchu dominkánské duchovní školy. Zajistí řádný noviciát podle Stanov a norem udaných ve Směrnici. Budou jmenováni řádovými asistenty po poradě s představenými MS.

Odvodnění: "Kvalita příští dominkánské generace závisí na příkladu a formaci, jakou dáváme těm, kdo dnes vstupují do řádu" (fra Damián Byrne O. P.).

Ad b) Je třeba neprodleně začít se systematickou výukou dějin našeho Řádu se zaostřením na dominkánský laikát - a to v rámci našich měsíčních setkání. Chceme-li se upevnit ve svém dominkánství, musíme najít ve "ztracené" minulosti příklady mravního úsilí o křesťanskou dokonalost u předcházejících generací. Tak se MS stanou tvořivým prostředím k profilování vlastního dominkánského povolání (srv. Konst. čl. 15).

Odvodnění: Zůstali bychom pouhou skupinou lidí, nemajíc vyššího povědomí sebe, lidmi bez cíle, ideálů a hrdosti, pokud bychom nečerpali ze slávy naší minulosti a jejího odkazu.

Ad c) Specifický charakter dominkánského laikátu vězí v určité odbornosti. Proto bude nezbytné v nejbližší době zavést vzdělávací kurzy všeho zaměření, které by se staly zdro-

jem poučení a popudem k tříbení našeho myšlení. Na vedení těchto kurzů se mohou připravovat ti z nás, kteří už dnes prokazují odbornost v určitých sférách lidské činnosti (např. dětský psycholog z povolání má nejvyšší kompetenci k vedení kurzu s náplní: apóštolát mezi mládeží). (Srv. Konst. čl. 10 f)

Ad d) V duchu dominikánského hesla VERITAS se připraví cyklické duchovní obnovy, které budou mít motto: I kdyby někdo z lidí platil za dokolého, chybi-li mu Tvá moudrost, Bože, bude považován za nic." (Mdr. 9,6) V těchto duchovních obnovách se dominikánští laici budou učit hledat člověka v Bohu zkoumáním Jeho velikosti. Charakter dominikánské mystiky je teocentrický; neboť vede člověka k tomu, aby se díval na Boha a v něm správně a pravdivě poznával i sebe.

III. POKYNY PRO OBNOVU DOMINIKÁNSKÉHO LAIKÁTU

Z á s a d a č. 1

I když stále vycházíme z faktu, že náš řád byl prvním řádem silně centralistickým a jako takový je stále udržován, přesto je naší dominikánské struktuře vlastní přenášet velký díl zodpovědnosti na nižší představené. Nic se nedá trvale zlepšit bez aktivity zdola. Tedy - základní pravomoce a odpovědnost za vedení a organizační otázky týkající se MS přebírá s plnou vahou představený MS se svou radou (Konst. čl. 21).

Z á s a d a č. 2

Představený místního společenství:

A. vyvine osobní iniciativu a obstará si základní dostupnou dominikánskou literaturu, vztahující se k III. řádu. Nabízejí se tyto způsoby:

1. výpůjčky od otců I. řádu či sester dominkánek,
2. ve větších městech použije nabídky státních knihoven,
3. využije inzertní služby.

Sám si pořídí vlastní opisy a xerokopie a řádně tuto literaturu prostuduje.

B. Bude mezi prvními, kdo si osvojí život podle nových Stanov a Směrnic, aby mohl živým příkladem předávat jejich obsah. V případě nejasností se bude obracet na řádového asistenta či vysloví svůj dotaz na nejbližším zasedání provinční rady, která jediná - z asistence promotora III. řádu - má právo na autentické předávání smyslu jak Stanov tak Směrnic.

C. Dohodne se společně s řádovým asistentem na určitém bratrovi či sestře, kteří by byli vhodní pro úřad novicmistra. Jejich jména nahlásí provinčnímu převorovi (moderátorovi) laiků. Ten pro budoucí novicmistry zajistí patřičnou výuku u otce I. řádu, jenž bude jmenován otcem provinciálem.

Odůvodnění: Duchovní vedení a náboženské vzdělání náleží do kompetence I. řádu, který provádí formaci také prostřednictvím důvěryhodných zástupců.

D. Zodpovídá za rozvoj svého společenství podle závazných Stanov laiků sv. Dominika a bdí nad odbornou úrovní výchovně-vzdělávacího procesu jeho členů. Zároveň dbá o účinné využití zkušeností a vědomostí těch členů, kteří mohou společenství nějak obohatit, a radí v aktivním apoštolátě jednotlivcům i celému společenství.

Odůvodnění: Jen tak se nám naše společenství stanou "prostředím k rozvoji a růstu každého v jeho vlastním povolání" (Konst. čl. 15).

Z á s a d a č. 3

Trvalý osobní i písemný kontakt mezi jednotlivými představenými MS pomáhá vytvořit vědomí jednoty a sounáležitosti k celku. K utužení tohoto vědomí by měly sloužit i společné rekollece některých územních regionů, na nichž se vyskytuje větší počet MS. Tak se zamezí vzniku nezdravého provincialismu. V obdobném duchu bude prospěšné připravit podmínky pro vytvoření vazeb na mezinárodní úrovni a konečným cílem ustanovit mezinárodní radu laiků. (Konst. čl. 22 b)

Z á s a d a č. 4

Dominikánský laik se má vyznačovat životem plným osobních zkušeností s Bohem (mystikem) a zároveň i nadšením pro myšlenku přetvářející svět (idealismem), kterou čerpá z náboženské inspirace). Každý dominikánský laik si musí v duchu dominikánské tradice osvojit pro apoštolát tyto prvky:

1. vybrat si hlavní pravdu víry,
2. vyložit její správný smysl,
3. dokázat její správnost,
4. ukázat, jak se podle ní žije,
5. přenést ji do modlitby.

Takto rozjímáním vybavený dominikánský laik vykonává své nezadatelné poslání pro církev, neboť "činí Kristovu přítomnost živou mezi lidmi" (Konst. čl. 1).

Z á s a d a č. 5

Dalším krokem na cestě obnovy je vzkřísit v našich sdruženích duch kajícínosti, který byl tak vlastní prvním terciářům a je jedním ze znaků dominikánské spirituality. V tomto duchu je třeba obnovit patřičné zvyklosti (observance) v rámci celého laikátu, které budou propracovány v prov. Směrnicích. Už nyní mohou představení MS probouzet u svých členů ducha kajícínosti. Dominikánský laik zjednodušuje svůj život, nesoustředí se profánním světem přemrštěnou péčí o tělo, byt, stravu, ale místo toho věnuje svou energii Bohu.

Z á s a d a č. 6

Jeden z důležitých momentů, který vede k dobrému chodu dominikánského laikátu, spočívá také v upevnění principu kázně. V každé lidské společnosti je tento princip, že totiž podřízení poslouchají nadřízené, plně respektován. Je škoda, že v případě našich laických sdružení, kde by se mělo poslouchat víc, než je tomu v profánních lidských vztazích, je

tato zásada brána na lehkou váhu. Bude nutné otevřít svůj duchovní zrak poznání, že je třeba naučit se znovu vidět v rozhodnutí představených Boží vůli a naše dobro.

V. VYHODNOCENÍ PRINCIPU IDENTITY DOMINIKÁNSKÉHO LAIKÁTU

Základní myšlenskou, z které je celá koncepce odvozena, je obnovit dominikánský laikát tak, aby se stal modlitební a apoštolskou základnou, o kterou by se mohli otcové I. řádu opřít. Je třeba znovu se přiblížit k souhrnu typických vlastností dominikánského Řádu, který se "vyznačuje zvláštním charakterem vlastního duchovního života...", jehož členové se podílejí... studiem, modlitbou a kázáním na jeho apoštolském poslání" (Konst. č. 4). Nelze najít jasnější odpovědi na otázku, co je dominikánský laikát, než tu, kterou jsem právě citoval z našich Stanov. Ona jakoby podchycovala celou naši identitu a ukazovala směr našeho snažení. Bude úkolem našich místních představených a novicistrů zajistit této myšlence realizaci a správnou náplň. Vše bude záviset na nové a promyšlené formaci následujících generací, která nespočívá v ničem jiném než v zasazení celé naší osobnosti do určitého duchovního klimatu, v němž probíhá rozumová a volní výchova. Musí to být právě důkladná formace, která zajistí rozvinutí lidské osobnosti v intencích naší dominikánské duchovní školy, a to určitým směrem.

VI. ZÁVĚR - SHRNUTÍ

Není úkolem této koncepce rozbrat uvedené návrhy jako zastavení Křížové cesty, ale spíš ukázat jen směr. Dominikánskou rodinu je třeba začít chápat jako dům, jehož místnosti obývali již mnozí před námi a pod jehož duchovní klenbou došli k svatosti. Je třeba do něho pouze vstoupit a důkladně se v něm začít rozhlížet, poznávat všechna jeho zákoutí a patřičně se v něm zabydlet. Je to úkol dlouhodobý, ale pro každého z nás dostupný.

Stojíme tak před závažným úkolem, který nemůžeme obejít. Na naší generaci leží tíha o znovuoživení dominikánského laikátu v intencích našich Stanov. Začínáme po 40 letech devastaci duchovních hodnot kolem nás, ale i v nás, způsobené militantním ateismem a stojíme před stejným úkolem, před kterým stál v minulém století i horlivý a nadšený obroditel řádového života u nás P. Angelus Lubojacký (+ 1904). To byl, kdo si předsevzal z udusaného duchovního života laiků po pádu neblahého josefinismu vykřesat novou jiskru jejich apoštolské aktivity, aby se pak s otci účastnili náboženského probuzení našeho národa. I dnes by se měla Sdružení laiků řádu sv. Dominika stát náboženskými pilíři duchovního života při farních společenstvích, kde případně vzniknou. Do našich sdružení se musí opět vrátit apoštolát všeho druhu.

Den, v kterém před lety došlo k znovuoživení III. řádu, byl 15. březen 1985. Pro nás tím dnem, který by se mohl považovat za probuzení nového života Sdružení laiků řádu sv. Dominika, je 27. listopad 1988, kdy zača-

la na území československé provincie platit nová Konstituce, vypracovaná na mezinárodním kongresu laiků řádu sv. Dominika, konaném v Kanadě ve dnech 24. - 29. června 1985.

I když nemůžeme prohlásit, že dominikánský laikát novou Konstitucí beze zbytku přijal, přesto věříme, že příčiny leží více v neinformovanosti než ve zlé vůli. Bylo by pěkné, kdybychom při nastávající návštěvě našeho magistra P. Damiána Byrneho v příštím roce před ním přestoupili alespoň s částí výsledků, které by jasně ukázaly, že na obnově dominikánského sdružení pilně pracujeme.

Otec magistr po definitivním schválení našich Stanov římskou Kongregací pro řeholníky a světské instituty nám napsal list, který končí slovy: "Nechť se tato pravidla uskutečňují ve vašich srdcích, abyste společně s celou dominikánskou rodinou usilovali o svatost a růst apoštolátu." Je to zavazující výzva. Dostáváme ji.

fra Jordán Maria Matausch

Přijede magistr řádu!

Radostná zpráva z Říma!

Československou provincii navštíví 84. magistr kazatelského řádu P. Damián Byrne.

Připomeňme si, že magistr řádu je nástupcem sv. Dominika a principem jednoty řádu. Proto je vlastním a bezprostředním představeným všech bratří, konventů a provincií mocí slibu a poslušnosti, který mu složili všichni členové.

Z informací, které jsme se snažili o fra Damiánovi získat, víme, že magistr řádu je irského původu, skromný, přátelský a laskavý. Povídá se, že výhradně cestuje hromadnými dopravními prostředky.

Návštěva se uskuteční ve dnech 31. 12. 1990 - 9. 1. 1991 a její náplní je především vizitace naší provincie.

Předpokládaný program návštěvy:

31. 12. - příjezd do Prahy (mše sv. 18.30 - bez záruky)
1. 1. - Praha (mše sv. 10.30 - ověřit u sv. Jiljí)
2. 1. - Znojmo, Brno
3. 1. - Olomouc (16.00 - mše sv. a slavná profese bratří)
4. 1. - Olomouc (9.00 - mše sv.)
5. 1. - Jablonné (11.00 - mše sv. pro celou dominikánskou rodinu)
6. 1. - Bratislava
7. 1. - Košice
8. 1. - Košice
9. 1. odjezd z Prahy.

Program je nabitý, zvláště když uvážíme soukromé pohovory s jednotlivými bratry, které budou součástí vizitace.

Magistra zajisté potěší účast všech přátel naší rodiny 5. 1. v Jablonném při oslavě svátku bl. Zdislavy!

Stručné pojednání o vzniku laikátu řádu sv. Dominika

Vypsat historii laického sdružení řádu sv. Dominika není rozhodně jednoduchá záležitost, protože o jeho počátcích neexistují žádné historické podklady. A není divu, že o jeho vzniku existuje několik teorií. S touto první se setkáváme na konci 14. století. Tehdejší magister řádu bl. Rajmund z Kapuy a jeho spolubratr Tomáš Caffarini, oba zpovědníci sv. Kateřiny Sienské, se pokusili vypsat vznik historii terciářské dominikánské rodiny. Vycházeli při tom z dokumentů, které tehdy měli po ruce, ale ani těch nebylo mnoho. Tak vzniklo pojednání o kajících bratřích a sestrách sv. Dominika. Co vedlo P. Caffariniho k sepsání tohoto díla? Důvody byly trochu prestižní. Chtěl totiž dokázat, že třetí řád sv. Dominika vznikl dříve než třetí řád sv. Františka. Caffarini píše, že sv. Dominik, když viděl, jak církev trpí od bludařů, zorganizoval laiky do jakéhosi vojska, které mělo bránit práva církve. Název tohoto vojska zněl MILITIA JESU CHRISTI, tedy Vojsko Ježíše Krista. Po smrti sv. Dominika se - podle Caffariniho - členové tohoto bratrstva začali nazývat FRATRES DE POENITENTIA SANCTI DOMINICI. A protože tehdy už bludařství bylo většinou potřebo, věnovali se pak spíše svému vlastnímu posvěcení. Jednotlivé skupinky těchto kajících bratrstev žily pod vedením bratří při klášterních kostelích, až pro ně sedmý magister řádu Munio de Zamora v roce 1285 sepsal jednotnou a přesně vymezenou řeholi.

To je tedy, velice stručně, vysvětlení bl. Rajmunda z Kapuy a Tomáše Caffariniho vzniku dominikánských terciářů. Nedá se říci, že by tato teorie nebyla historicky podložena. Faktem je, že v době sv. Dominika vznikla celá řada vojenských bratrstev. Jejich členy byli lidé, kteří se z nějakých důvodů nemohli účastnit křížových výprav na osvobození sv. hrobu v Palestině a kteří se tedy snažili bojovat za práva církve alespoň tam, kde žili. Z jedné kroniky se dovidáme, že takové bratrstvo vzniklo v Toulouse v roce 1210, tedy právě v době, kdy sv. Dominik v Toulouse působil. Bratrstvo mělo název Bílé bratrstvo a jeho zakladatelem byl toulouský biskup Fulko. Není vyloučeno, že na vzniku tohoto bratrstva se podílel i sv. Dominik. Na druhé straně však, když si uvědomíme, že sv. Dominik se plně distancoval od křížové výpravy v roce 1209, kterou proti Albigenským vedl Šimon z Montfortu, zdá se nepravděpodobné, že by sám zakládal vojenské bratrstvo, které se mělo podobných bojů účastnit.

Pravděpodobnější se jeví jiná verze vzniku laického sdružení, která vidí jeho původ v tehdejší velice rozsáhlém hnutí laického náboženského poatismu. Už od konce 11. století je možné sledovat v církvi silný růst laického hnutí. Téměř při každém kostele či kapli existovalo nějaké bratrstvo. Členové těchto bratrstev se veřejně zasvěcovali k odříkavému způsobu života. Od ostatních věřících se lišili skromným a chudobným oděvem. Obecně byli nazýváni kajíčníky. Mohli ažít společně v malých skupinkách, ale právě tak

směli přebývat ve svých domech a uprostřed svých rodin. Každé takové bratrstvo mělo své specifické poslání. Mnohá se věnovala službě nemocným a ubohým ve špitálech. Jiná měla za úkol udržovat most - ve středověku velice důležitou stavbu. A pochopitelně existovala i vojenská bratrstva, o kterých už byla řeč. Každé takové bratrstvo si udržovalo poměrně rozsáhlou autonomii, jejich počet stále rostl a dá se říci, že největšího rozkvětu dosáhla právě na konci 13. století. Přes svou autonomii každé bratrstvo pochopitelně podléhalo autoritě biskupa, který sám nebo prostřednictvím některého z místních kněží pravidelně konal vizitace. V samotných bratrstvech existovala mezi členy naprostá rovnost. Představení byli voleni na obozenou dobu, zpravidla na jeden nebo dva roky. Důležitou roli v životě těchto bratrstev hrála účast na náboženském kultu. Nedá se přímo mluvit o liturgii, která se konala latinsky, tedy v jazyce pro většinu nesrozumitelném. O plné účasti na liturgii v té době můžeme mluvit pouze v souvislosti s mnichy nebo kanovníky, kteří se k tomu připravovali speciálním studiem. Přesto se i členové bratrstev účastnili liturgie způsobem sobě vlastním. Vznikaly modlitby a pobožnosti různého typu, kterých se lidé účastnili s velkým užitekem. Tak začaly vznikat náboženské písně v národních jazycích, různá představení divadelních her s náboženským tématem, které měly populárním způsobem přiblížit lidem některé pravdy víry. Poměrně brzy, už ve 13. století, můžeme vystopovat i vznik tzv. Mariánského žaltáře, ve kterém recitace 150 zdrávasů měla nahradit recitaci 150 žalmů, které se modlili mniši nebo kanovníci v chóru. Z tohoto mariánského žaltáře se později zaslouhou sv. Dominika a jeho bratří vyvinula dnešní modlitba růžence. Statuta bratrstev přikazovala svým členům modlit se několikrát denně několik otčenášů a zdrávasů. Sedmkrát denně, protože i řeholníci se sedmkrát denně scházeli k modlitbě do chóru.

Jak už bylo řečeno, vznikala bratrstva při většině kostelů a kaplí, tedy i při kostelích klášterních. Vztah bratrstev k jednotlivým řádům se pak vyvíjel různým způsobem. Některá si ponechala naprostou autonomii, jiná téměř plně přijala řeholní konstituce řádu a poddala se pravomoci klášterního představeného. Tak můžeme mluvit o bratrstvech benediktinských, cisterciáckých nebo premonstrátských, a tedy i dominikánských. U sv. Františka a jeho bratří byla situace poněkud odlišná, protože oni sami byli z počátku jedním z takových bratrstev, které se teprve později, ještě za života sv. Františka, přeorganizovalo v řeholní řád. Každé bratrstvo usilovalo získat solidního duchovního vůdce, které žebřavé řády s ochotou poskytovaly. Není proto divu, že mnoho dalších kajících bratrstev se i později připojovalo k řeholním rodinám sv. Františka a Dominika. Papežové té doby viděli, že je užitečné napojení laiků na žebřavé řády, a proto všechny tyto tendence podporovali. V roce 1247 dokonce papež Inocenc IV. poddal všechny italské kající bratrstva pod pravomoc provinciálů Menších bratří. Doba však pro to nebyla ještě zralá a užitek z tohoto kroku nebyl téměř žádný. Mnohá bratrstva si ještě na dlouhou dobu ponechala svou nezávislost. Teprve na konci 13. století došlo

k definitivnímu právnímu zorganizování dominikánských a františkánských kajících bratřev. Kontrolu nad celým tímto hnutím získaly první řady obou řeholních rodin. V roce 1285 pak magister dominikánského řádu Munio de Zamora s papežským souhlasem vypracoval tzv. ORDO DE POENITENTIA SANCTI DOMINICI pro všechny kající skupiny, které se dobrovolně chtěly připojit k dominikánskému řádu. Ostatní skupiny pak v roce 1289 papež Mikuláš IV. poddal pod jurisdikci františkánů.

P. Augustin Prokop, O. P.

Svobodu církvím

Sekretariát pro věci církevní, církevní tajemník, maření dozoru státu nad církvemi, státní souhlas - řeknete si, to už je přeci za námi. Ano, Bohu díky, tyto termíny komunistické totality jsou, jak pevně věřím, již termíny historické.

Církev v ČSFR jsou dnes svobodné a mají Svobodu. JUDr. Cyril Svoboda, katolík, otec čtyř dětí, pracuje jako vedoucí oddělení pro vztahy mezi státem a církvemi při úřadu federální vlády.

Věřící mají zpravidla jen velmi matnou představu o poslání oddělení, které vedeš. Slyšel jsem dokonce názor: "Stejně tam sedí zase nějaký ateista, tak co můžeme čekat".

Úkolem našeho oddělení je vybudovat vztahy mezi státem a církvemi tak, aby církve mohly svobodně vykonávat své poslání. Do roku 1968 pracoval jediný úřad pro věci církevní, který měl charakter ústředního orgánu státní správy a v jehož čele stál úředník v postavení ministra.

Úřad byl na to, aby církve likvidoval, ne aby navazoval nějaké vztahy nebo spolupráci. V roce 1968 došlo k rozdělení kompetencí tak, že věci církví a náboženských společností připadly do působnosti ministerstva kultury jednotlivých republik. Tyto sekretariáty byly formálně samostatné, ale fakticky spadaly pod místopředsedu federální vlády, tehdy pana Lúčana, který měl na starosti kulturu a školství. Pan Lúčan si k sobě přizval jako poradce známého činovníka v oblasti církevní politiky pana Hřůzu, k němuž postupem času přibývali další a další a specializovaný úřad byl na světě. Do listopadu 1989 stál v jeho čele pan Janků. Výsledky práce tohoto týmu jsou známe, ale myslím, že dnes nemá již smysl se k nim vracet.

Jak je to dnes s postavením církví u nás?

Všechna náboženská sdružení, což je právní výraz pro církve, náboženské společnosti, sekty atd., mají dnes v ČSFR absolutní svobodu. Jsou dokonce tací, kteří říkají, že církve u nás jsou vůbec nejsvobodnější na celém světě. Státní správa žádným způsobem nezasahuje do toho, kdo bude v církvích vykonávat

tu kterou funkci, ba ani neovlivňuje počet duchovních, přesto platí jejich mzdy.

Po letech útlaku a bezpráví zní formulace "nejsvobodnější na celém světě" skoro neuvěřitelně. Můžeš uvést v krátkosti srovnání s jinými státy?

V jiných státech je tomu tak, že vláda má s církvemi dohodu, která je případně uzákoněna podle které např. církve musí vládě předem oznámit jména kandidátů na biskupský úřad nebo vyčkat dokonce souhlasu vlády s navrhovanými kandidáty.

Vztahy mezi státem a církvemi upravují především zákony. Co má vaše oddělení v legislativní oblasti od listopadu 1989 za sebou a co ho v blízké budoucnosti čeká?

První zákon, který vzešel z našeho úřadu, byla novela zákona 218/49 Sb. a zrušení sekretariátů pro věci církevní. Touto úpravou byla zrušena povinnost slibu věrnosti republice, povinnost státního občanství duchovního, z níž mohly být sice v minulosti výjimky, ale neposkytovaly se, a nutnost státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti. Další zákon, který vzešel z naší iniciativy, byl zákon o inkorporaci teologických fakult do univerzit. Dnes tedy máme fakulty teologické katolické v Praze, Olomouce a Bratislavě, fakultu teologickou evangelickou v Praze a Bratislavě, Husovu teologickou fakultu církve československé v Praze a řecko-katolickou a pravoslavnou teologickou fakultu sídlící v Prešově, ale patřící po UPJŠ Košice.

Dalším úkolem, který před námi stojí, je vypracování církevního zákona. Církevní zákon je nyní připraven v zásadách, prochází připomínkovým řízením a je zpracováváno jeho definitivní znění. Podle našeho vypracování má tři hlavy. V první hlavě se mluví o právech věřícího člověka vyznávat svoji víru veřejně i soukromě, čímž reagujeme na pakt o všeobecných lidských právech. Plníme tak závazky, které na sebe vzala naše republika v oblasti práv jednotlivce. Druhá hlava mluví o právech náboženských sdružení provozovat v plné šíři své poslání. Upravují vlastnění bohoslužebných a kultovních předmětů, možnost disponovat vlastním majetkem, právo vstupu do nemocnic, věznic, do prostorů, kde se vykonává vazba, do vojenských útvarů, přístup ke sdělovacím prostředkům atd.. V této hlavě také budeme řešit problematiku otázku ekonomických vztahů, protože to jsou dnes jediné existující vazby na československý stát. Máme u nás nyní vlastně absurdní situaci - stát vyplácí duchovním mzdy a nemá právo jakékoliv kontroly nebo regulace. Je to situace, kterou je třeba řešit. Připraveno je vládní nařízení, které by mělo mít účinnost od 1. 1. 1991. Toto nařízení právně zajišťuje osobní požitky všem duchovním všech církví, přičemž kdo to je duchovní, určují vnitřní předpisy té které církve. Mzda bude na úrovni mezd středoškolských učitelů, tzn. okolo 3.000 Kčs. Dnes může mít duchovní po 36 letech služby příjem maximálně 1.620 Kčs. Problém, který je třeba vyřešit, je otázka kvantitativ těchto mezd, protože stát bude jistě klást překážky, pokud se týká počtu těch, kteří budou tuto mzdu pobírat. Těžko lze připustit, aby církev, která má 200 členů měla 198 duchovních a 2 laiky, což by se ad absurdum mohlo klidně stát. Někteří příslušníci vel-

kých církví v ČSFR poukazují na to, že otázka mezd není důležitá, že důležité je financovat věcné náklady, ale řada malých náboženských sdružení (především upozorňují na židovskou náboženskou obec) je v takové situaci, že by své duchovní neutilizovaly. Připravovanou vyhláškou ministerstva práce a sociálních věcí je řešena otázka mezd učitelů náboženství. Právo na mzdu budou mít všichni učitelé náboženství, kromě duchovních, u nichž je vyučování bráno jako náplň jejich služby, samozřejmě kromě případů, kdy se duchovní stane zaměstnancem školy jakožto profesionální učitel. I zde jsou kritické hlasy proti, ale já to stejně jako u mezd duchovních beru jako pozitivum, protože potřeba kvalitní výuky náboženství pro stát je zřejmá. Tito učitelé budou placeni jako odborní středoškolské učitelé, takže jejich mzda se bude pohybovat okolo 30 Kčs za hodinu. Vzniká tím potřebné zajištění těchto osob a naděje, že výuku náboženství budou provádět profesionálně lidé odborně vzdělaní.

Klíčová otázka, která musí být v zákoně upravena a která je životně důležitá zvláště pro katolickou církev, je příspěvek státu na věcné náklady. Tady existují v zásadě dva projekty. První projekt je sečíst to, co bylo církvím zabaveno v minulosti, a s ušlým ziskem z toho vytvořit dluh státu vůči církví a tento dluh postupně splácet. Nešlo by tedy o žádnou almužnu, ale o placení dluhu. Tato koncepce má po mém soudu základní vadu - zapomíná na bezpráví, které bylo napácháno nejen na církvích, ale i na jiných sociálních skupinách, které by měly stejný nárok, aby se k nim stát takto zachoval. Navíc tento model obrací naše oči dozadu k tomu, co bylo, což příliš nekoresponduje s posláním církve, totiž ukazovat to, co je před námi. Druhý projekt vychází z toho, že stát by měl na nemovitý majetek přispívat proto, že ho církvím zabavil a zařadil do kategorií památkové péče. Jelikož jde o kulturní dědictví minulosti, povinnost tyto stavby udržovat má stát a ne někdo jiný. To není služba církvím, ale služba národu. Je také třeba vidět, že v ČSFR je určité procento věřících - v Čechách a na Moravě 26% (nejhůř je na tom Praha, Severomoravský a Středočeský kraj se 7%), na Slovensku asi 51% aktivních věřících a a si 29% těch, kteří se hlásí k náboženství.

Jestliže se z daní věřících investuje do sportu, do divadel (a já mohu být třeba člověk, kterého divadlo ani sport nezajímá), přesto se nerozčilují, že stát na tyto činnosti přispívá. Stejným právem mohou věřící požadovat, aby se přispívalo na církev a nevěřící by to nemělo nijak pohoršovat.

Církev a věřící je zkrátka třeba vidět jako integrální součást naší společnosti s tím, že mají nezastupitelnou roli. Tato role znamená, že církev dává naší společnosti motiv, aby se stala lepší. Netvrdím, že všichni se stanou věřícími nebo že pouze katolická církev má na to patent, ale musí tu být prostor pro všechny církve k tomu, aby lidi oslovovaly a volaly po jejich obrácení. Tuto funkci není schopna zajistit žádná jiná organizace nebo skupina ve společnosti a tuto funkci musí stát podporovat, jestliže mu jde o mravní obrodu národa, aby se změnila naše hlava a naše srdce.

Třetí hlava připravovaného zákona bude pojednávat o vzniku, případně zániku náboženského sdružení. Stávající právní úprava totiž vůbec nepočítá s tím, že by nějaká církev mohla vzniknout. O tom, zda je nějaké církevní sdružení registrováno, rozhodne ministerstvo kultury. Rozhodnutí bude možno přezkoumat soudem.

Při zmínce o registraci náboženských sdružení mě napadá otázka, jak je to se Svědky Jehovovými?

Svědkové Jehovovy registrováni nejsou. V minulosti nebyli povoleni ze dvou důvodů - za první právní úprava neumožňovala vznik nové církve, za druhé - v té době platil starý branný zákon, kde se narazilo na problém služby ve zbraní. V připravovaném zákoně je řada všeobecně přijatelných podmínek pro registraci ze strany státu, z nich základní je, že nově vznikající církev musí podepsat prohlášení, že ve své činnosti bude respektovat československý právní řád. Žádost o registraci Svědků Jehovových je podána. Pročítal jsem ji a nevím, proč by neměla být vyřízena kladně. Je tam ovšem věta, že budou respektovat naše právo, pokud nebude v rozporu s práve Božím. To je z hlediska práva poněkud pružná formulace, která otvírá vrátka, aby v případě konfliktu došlo k odvolání na Boží zákon. Přesto si myslím, že Svědkové Jehovovi u nás patrně registrováni budou.

Dnes se hodně mluví a píše o navrácení majetku původním majitelům. Víím, že se v parlamentu schvaloval zákon o navrácení majetku řeholím, víím také, že to nebylo jednoduché. Jak to vypadá v této oblasti?

Majetek byl zákonem 298/90 vrácen, ovšem ne zcela, pouze 74 z původně 100 žádaných objektů. Tento zákon byl výsledkem kompromisu všech stran. V předloze došlo k poškození slovenských řeholí, proto bylo dohodnuto, že bude předložen doplňovací zákon, který tento nedostatek odstraní. Budou tedy vráceny všechny řeholní objekty, které splňují podmínky dohodnuté mezi parlamentem a federální vládou bez rozdílu, na kterém území republiky leží a které řeholí patří. Vystává však otázka, jak řešit navrácení majetku diecízím. Tento majetek byl zabavován jiným způsobem než majetek řeholní, proto se na něj velmi často vztahují obecné předpisy o navrácení majetku. Jaké vidíme řešení? Vyzvali jsem všechny církve, aby nám v co nejbližší době (do 15. listopadu) sdělily soupis veškerého majetku, který chtějí k navrácení nárokovat. Objekty, na které se nebudou vztahovat obecné zákony, budou navraceny podle zákona, který připravíme. Co se týká půdy, vinic apod., ty nejsou prozatím žádány.

Teď bych chtěl zavést náš rozhovor "mimo zákony". Naše rozhovory se často točí kolem otázky křesťan a politika. Situace se myslím zvláště po listopadu zlepšila, ale přesto jsou stále věřící, kterým při slově politika naskakuje husí kůže.

Je potřeby si nejprve položit otázku, co to vlastně politika je. Zda je to pouze činnost sebeuspokojení, zda je to záležitost získání a udržení moci, anebo je to spíš služba. Z křesťanského hlediska jde pochopitelně o službu, a proto je naprosto chybné považovat politiku za něco špinavého. Jakákoliv činnost může být špinavá, jestliže ji li-

dé špinavou udělají, ale a priori tvrdit, že politika je špína, je přinejmenším unáhlený závěr. Myslím si, že je mravní povinností křesťana, aby přijal své politické a společenské angažmá, a to zvláště dnes, kdy vidíme kolem sebe, že se veřejného života účastní i řada těch, kteří kdysi v minulosti systému, kterého se zbavujeme, pomáhali na svět. Mnozí, kteří do roku 1968 budovali komunistický režim, se po roce 1968 ocitli v opozici jen proto, že je k tomu přivedly vnější okolnosti. Chybělo tu ono vnitřní rozhodnutí člověka začít žít jinak. Vždycky, když se setkávám s těmito lidmi, vzpomínám na sv. Pavla, který vlastně také prosazoval zájmy určité vrstvy, také byl přesvědčen o tom, že plní pouze příkaz doby, také jej plnil horlivě a s přesvědčením, že jde o naprosto správnou věc. V době svého obráče však řekl: "Byl jsem to já, kdo pronásledoval." To u některých současných politiků postrádám.

Děkuji za rozhovor a přeji do další práce hodně Božího požehnání.

Začátkem října s JUDr. Cyrelem Svobodou rozmlouval Šebestián

Zpráva z jednání provinční rady laiků řádu sv. Dominika, konané 20. 10. v Brně

Minulá provinční rada uložila fra Jordán provinčnímu převorovi zpracovat koncepci rozvoje dominikánského laikátu. S jejím obsahem vás seznamujeme na jiném místě.

Fra Jordán dále informoval radu o sestavení pracovního týmu k vytvoření definitivní podoby Provinčních směrnic. Stávající byly přijaty na zkoušku, na dobu tří let, tedy do 27. 11. 1991. Podmínkou pro vyhotovení konečného znění Směrnic bylo nutné vytvořit nový kvalitnější, přesnější a jazykově výraznější text Stanov. (Dále viz informační servis)

Po projednání s provinciálem Dominikem je schváleno nové znění § 3.3 PS o nošení řeholního oděvu. § 3.3 tedy zní: "právo nosit řeholní oděv laikům řádům sv. Dominika je dovoleno i mimo půdu dominikánského konventu. Tam, kde se sejde společenství dominikánského laikátu, tedy nikoliv jednotlivců. Nosit hábit v řádovém společenství podle starobylého zvyku zůstává. Protože dominikánští laici jurisdikčně podléhají diecéznímu biskupovi, je samozřejmé, že požadují o souhlas duchovního z farnosti a informují provinčního převora dominikánského laikátu.

Dále se rada zabývala ženským řeholním oděvem. Po konzultacích s kongregačními sestrami byl stanoven vzor podle s. Zdislavy z Chomutova. Adresa: Irena FIBÍROVÁ, Osvobození 1116, 431 12 Jirkov.

LISTÁRNA

K obsahu této rubriky není co dovávat...

... Obdržel jsem váš dopis, ve kterém mi sdělujete, že hodláte vydávat časopis dominikánů. Jsem tomu velice rád, poněvadž to bude prostředek k tomu, abychom se sblížili, dozvěděli se o tom, co dělají naši bratři a sestry v celé provincii i dále.

... Jako námět bych vás prosil, abyste začali rozšiřovat zprávy o přípravách svatořečení bl. Zdislavy.

...vzpomeňte, co přenesla nám svatá Anežka, když se národ postaral o její svatořečení a domnívám se, že podobný přínos od bl. Zdislavy by národ potřeboval jako sůl.

Dále - dle mne - by bylo vhodné dávat rady a informace jak zakládat nová dominikánská uskupení, kdy a kde by bylo možné sehnat žaltáře, programy pro nová uskupení...

Michael, Svratouch

...Byla bych velmi vděčná, kdybych mohla navázat nějaké kontakty s jinými členy a členkami řádu nebo kdyby mi byly zasílány aspoň nějaké zprávy o činnosti a pokyny, co bych já v tomto osamění ve Varech mohla dělat...

Michaela, K. Vary

...Naše společenstvo t. č. vzniká, zakládáme malou vlastní buňku. Preto budeme potřebovat články, které by v nás umocňovali a prehĺbili dominikánskou spiritualitu.

Magda, Vranov n. T.

Redakce takové listy vítá, neboť se z nich dal vystopovat, co zajímá terciáře a co potřebují pro svůj život ve svých společenstvích. Některé dopisy předáme dál - konventním převorům, apod. Došlé příspěvky budeme postupně uveřejňovat. Za spolupráci srdečné Pán Bůh zaplatí!

V této části bychom rádi uveřejňovali nejaktuálnější informace o dění v naší provincii i v dominikánské rodině ve světě. Jak bude vypadat, to bude záležet především na vás. Pokud má být tato rubrika naplněna, potřebujeme pravidelné informace z vaší společnosti. Podle našich zkušeností s přípravou 0. čísla to bez vaší spolupráce vůbec nepůjde. Prosíme vás, zasílejte nám pravidelné informace, co se u vás děje a především co se dít bude. Odložte na moment typickou dominikánskou ctnost - skromnost a pochlubte se, co děláte, co organizujete, pak samozřejmě - kdo měl obláčku, sliby, kdo byl ustanoven či zvolen do té které funkce ve společenství, závěry konventních rad, prosby o pomoc atd. Pokud má někdo z dominikánské rodiny nějaký problém a domnívá se, že by mu mohl někdo z provincie pomoci - necht' klidně použije IS jako inzertní rubriku, rádi posloužíme.

Naše plány jsou smělé - rádi bychom IS časem přeměnili na informační bulletin, který by vycházel jednou do měsíce (jeden měsíc zvlášť, druhý měsíc jako příloha našeho časopisu) a stal by se tolik potřebným aktuálním informačním médiem. Ale to se dá uskutečnit jen v těsné spolupráci s vámi, protože lhůta jednoho měsíce pro sesbírání "klepů" z celé republiky je velmi krátká. Pokud by se (kromě jiných) z každého společenství "utrhl" jeden člověk, který by tuto spolupráci vyvíjel, pak bychom byli nadšení a naše snažení by bylo efektivní. Naše adresy vzhledem k této rubrice: I. Rybka, Kunvald 173, 561 81
Ing. P. Horák, Křížkova 1, Olomouc, 772 00.

27. 10. proběhlo zasedání pražské konventní rady za účasti promotora pro III. řád P. Vojtěcha Soudského. Z pražského konventu bylo vyčleněno pět nových konventů - 4 nové pražské konventy vznikly ze společenství Manese Svobody, Pavla Mráčka, Jana Rychetského a Jindřicha Martinky.

1 konvent hradecký ze společenství Petra Pitřince.

Vznik nových společenství ještě nepotvrdila příslušná biskupství. K těmto změnám došlo vzhledem k novému překladu regule.

Jan Rychetský předložil k posouzení nový překlad Stanov. Nový český text byl pořizován z latinské a anglické předlohy. Posuzovat text po právní stránce bude fra Rajmund Tretera, po stránce obsahové a jazykové P. Vojtěch Soudský. Text bude zveřejněn v plném znění co nejdříve po obdržení Nihil obstat. Pokud bude nový překlad schválen, vejde v platnost po potvrzení provinční radou I. řádu. Dále - viz informace z provinční rady.

Dne 7. 11. mělo 9 žadatelů o vstup do terciářských řad obláčku u sv. Jiljí v Praze. Všechny 9 terciářských novic patří do skupiny Jana Rychetského. V téže skupině byl do funkce novicmistra k 4. 10. ustanoven Tomáš Pitřinec.

Se skupinou Petra Pitřince (broumovská skupina) navázala zatím pouze písemný kontakt francouzská terciářská skupina patřící do konventu v Lille.

V pražském konventu dosud vyšly tyto tituly:

1. Th. Lic. Dominik Duka O. P.: Úvod do Písma sv. I/1 - Všeobecný úvod do Písma sv.
2. Th. Lic. Albert Beneš O. P.: Morální teologie - Úvod do morální teologie

3. Jiří Fuchs: Filozofie - Úvod do filozofie
4. Kongragace pro instituty zasvěceného života a apoštolské společnosti: Směrnice o výchově v řeholních institutech.

ad 3. Moderní tomistická filozofie podaná velmi srozumitelným způsobem.

Tituly 1. - 3. je možno objednat na adrese:

Konvent řádu kazatelů, Pavel Rychetský, Husova 8, Praha 1, 110 00 (Kazatelské středisko). Ceny publikací jsou dobrovolné. Příspěvky na činnost Kazatelského střediska možno posílat na tutéž adresu, budou použity na nákup materiálu pro tisk.

● Dominikánský klášter v Praze má nová telefonní čísla:

farní úřad 2357825, konference vyšších řeholních představených 2355068, provincialát O. P. 2355067, noviciát 2355069, P. Dominik Duka 2356947, P. Vojtěch Soudský, 2355067, P. Jan Rajlich 2355065, P. Vincent Golis 2357825, P. Odilo Štampach 2355066, P. Tomasz Dostatni 2355066, fra Rajmund Tretera 2355068, fra Jeroným Vobrátíl 2355065.

● Bratři z dominikánského konventu u sv. Jiljí učí náboženství na osmi školách. Na jedné základní škole a sedmi středních školách. Případní zájemci se mohou i dodatečně přihlásit na jilské faře.

● Přednášky v konventu u sv. Jiljí: FILOZOFIE - Jiří Fuchs - zimní chór, přednášky v Po od 16 hod., v Út od 20 hod., semináře ve Čt od 20 hod., v Pá do 16.30 hod., VÝKLAD LITURGIE - P. Odilo Štampach - bývalý refektář, vždy ve 20 hod. každou druhou středu.

● Provoz konventu u sv. Jiljí pro veřejnost: Po - Pá: 6.30 ranní chvály a hodina čtení, 7.00 mše sv., 18.00 růženec, 18.30 mše sv., 19.30 nešpory

So: 7.00 ranní chvály a hodina čtení, 18.00 jako ve všední den

Ne: 7.00 ranní chvály a hodina čtení, 8.30 a 10.30 mše sv., 12.00 polská mše sv., 18.00 jako ve všední den

● Jednou z velkých terciářských aktivit je zajišťování tisku v Kazatelském středisku pražského konventu u sv. Jiljí. Šéfem střediska je promotor pro kázání P. Vojtěch Soudský. Jeho pravou sukou je Jan Rychetský. Středisko vyhotovuje jednak tiskové materiály důležité pro provoz kláštera a kostela - texty pro lid při mši sv. v češtině a v polštině, texty písní, programy konventu, dále pak materiály rázu publikací - katalog provincie, seznam řádů a knihy, jejichž plné tituly jsou uvedeny výše. Středisko takto pracuje od dubna a začátky byly dosti těžké. Dnes zde pracuje 5 lidí víceméně stabilně a tráví tu týdně 10 - 15 hodin. Dalších 6 - 8 lidí dochází nepravidelně, ale s jejich 2 - 4 hodinami týdně se dá počítat na 100%. K dispozici mají 3 počítače, xerox, malou řezačku a malooffset. S tímto vybavením a s tímto počtem lidí (a samozřejmě s jejich nadšením) středisko plánuje vydat v průměru jednu publikaci (t. j. 60 - 80 str.) měsíčně v nákladu asi 500 ks. Konkrétně se plánuje do konce roku 2. a 3. díl Písma sv. a pro rok příští další díly Filozofie od J. Fuchse, další díly Morálky od A. Beneše a Úvod do teologie. O již zmíněnou bibliotiku možno napsat už teď předem na adresu konventu. Publikace jsou vyráběny většinou jako zakázka pro seminář v Olo-

mouci, ale tiskne se více, aby zbylo pro další eventuální zájemce. Kdo by chtěl v Kazatelském středisku pomoci, bude velmi vítán. Stačí, když po mši sv. zajde do zákristie a zeptá se na Kazatelské středisko, tam už se ho vždy někdo ujme.

■ Ve dnech 19. - 24. 11. proběhla u sv. Voršily tzv. "evangelizační shromáždění" pod vedením p. Jana Rajlichy O. P.. Byla to setkání především pro nevěřící a tvořily součást celocírkevního programu "Evangelizace 2000".

■ Zatím se bohužel nevyřešila otázka pravidelného přísunu mezinárodního periodika IDI (Mezinárodní dominikánské informace), takže prozatím část věnovaná zprávám o dominikánské rodině ve světě musí zůstat nevyplněná.

připravil František

■ 8. října 1990 byl slavnostními bohoslužbami a imatrikulací v domě sv. Václava zahájen akademický rok na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (CMBF UP). Při této příležitosti skládali vyznání víry nově ustanovení profesori této fakulty, mezi nimiž jsou i tři z našeho řádu: P. provinciál ThLic. Dominik Duka, který přednáší úvod do studia teologie, všeobecný úvod do Písma sv. a biblickou archeologii a teologii, P. ThLic. Albert Beneš, který přednáší přirozenou etiku (v rámci filozofie), morální teologii a stojí v čele katedry systematické teologie, a P. ThLic. Jordán Vinklár, který přednáší teodiceu (v rámci filozofie), část dogmatiky, mystiku a asketiku (v rámci morální teologie). (Všichni tři dojíždějí.)

■ Na fakultě studuje 21 dominikánských kleriků (další 2 studují v Praze): z nich 10 v I. ročníku, 6 ve IV. a 5 v V. (mimo to studují ve IV. ročníku ještě dvě řeholní sestry z Kongregace bl. Zdislavy). Jeden z nich, fr. Filip Stajner z V. ročníku, je už vysvěcen na jáhna. Z těchto 21 kleriků pochází 10 ze Slovenska, 6 z Čech a 5 z Moravy. Žijí v Arcibiskupském kněžském semináři, kde však nespádají pod pravomoc rektora semináře ani spirituála, nýbrž vlasního magistra kleriků, kterým je P. Augustin Prokop (regentem studií je P. Jordán Vinklár). Mnozí z nich přijeli do Olomouce už o prázdninách a podíleli se zde na stavební obnově semináře a vedlejší svatomichalské fary - dominikánského konventu. 22. září tohoto roku vykonala většina z těchto kleriků spolu s Otcí, terciáři a věřícími pouť do rakouského Mariazell před zahájením školního roku. Vedle studia se někteří klerici podílejí na pastorační, jak k tomu vybízejí řádové konstituce: v září někteří pohřbívali v olomouckém krematoriu a na olomouckém hřbitově, nyní budou někteří vyučovat náboženství a věst biblické hodiny.

■ 22. října 1990 byla za účasti papežského nuncia v ČSR, arcibiskupa Giovannini Coppy, biskupa a jiných vzácných hostů Cyrilometodějská bohoslovecká fakulta slavnostně přivtělena k Univerzitě Palackého v Olomouci.

Jedním z řečníků na této slavnosti, která se konala na olomouckém arcibiskupství, byl i náš klerik z V. ročníku fr. Damián Němec, který promluvil jménem studentů. Ve své hluboké řeči mluvil o významu teologie v rámci celé univerzity. Této slavnosti se také účastnil asistent generálního magistra našeho řádu pro studium P. Matheus Cordozo (původem z Portugalska), který téhož dne odpoledne a večer vykonal v konventě sv. Michaela vizi-taci: v jejím rámci se uskutečnil společný rozhovor s laiky.

■ 31. října 1990 se P. Augustin Prokop účastnil studentských bohoslužeb v domě sv. Václava (konají se zde nyní každou středu). Pastorační vysokoškolských studentů je totiž tradiční pole působnosti dominikánského řádu. ■ 3. listopadu 1990 byli v dominikánském chrámu na Kalvárii v Bratislavě trnavským arcibiskupem Jánem Sokolem vysvěceni na kněze dva jáhnové z našeho řádu, bratři Pius Majerovič a Antonín Husovský. P. Pius Majerovič pak den nato, v neděli 4. listopadu, obětoval v Čachticích svou primiční mši sv.. Slavnostním primičním kazatelem byl P. Aquinas Gabura O. P.. Obou slavností se účastnila i řada kleriků z Olomouce.

■ 7. listopadu 1990 pronesl P. provinciál Dominik Duka na lékařské fakultě v Olomouci přednášku na téma "Biblický výklad původu světa a života". Pořádala ji Moravskoslezská křesťanská akademie.

Mše sv. bývají v chrámu sv. Michaela archanděla v pondělí až sobotu v 9.00, 16.00 a 19.00, v neděli v 7.30 a 9.00 hod.. V chrámu sv. Kateřiny v neděli v 11.00 hod. a v kapli bl. Jana Sarkandra v neděli v 15.00 hod.. Slouží je zdejší Otcové (P. Bernard Špaček, P. Dominik Řičica, P. Augustin Prokop), často i Otcové - profesori na CMBF (P. Dominik Duka, P. Jordán Vinklár, P. Albert Beneš), mši sv. u sv. Kateřiny slouží obvykle P. Dominik Marek O. P.. Konventní mše sv., které se zúčastňují všichni bratři, je v pondělí až pátek mše sv. v 19.00 hod. u sv. Michaela, v sobotu a neděli mše sv. v 9.00 hod. a též. V pondělí až sobotu po večerní mši sv. a v neděli v 18.30 hod. se bratři modlí spolu s lidem v chrámu sv. Michaela nešpory, zakončené zpěvem "Salve Regina" a "Lumen Ecclesiae" s průvodem, v sobotu a neděli mimo to po dopolední konventní mši sv. hodině u prostředí dne (hora modlitby). Večerní mši sv. předchází modlitba růžence. Pondělní mše sv. v 16.00 hod. je určena zvláště dětem.

Každé pondělí od 16.45 hod. a každý čtvrtek v téže době probíhá na faře v ý k a n á b o ž e n s t v í pro děti školního věku. V pondělí, kdy vyučuje katechetka, je určena pro děti z I. - IV. třídy a ve čtvrtek, kdy vyučuje řeholní sestra z Kongregace bl. Zdislavy, pro děti z V. - VIII. třídy. Děti předškolního věku vyučuje náboženství P. Dominik Řičica v pátek po dopolední mši sv. (asi od 9.45 hod.), taktéž na faře. Otcové, někteří bratři klerici a dvě sestry z kongregace začínou také vyučovat náboženství asi na 8 středních odborných učilištích v Olomouci. Mimo to od pondělí 12. 11. začne fr. Damián Němec vést b i b l i c k é h o d i n y na vysokoškolské koleji B. Václavka v Olomouci (začátek ve 20.00 hod.).

fr. Štěpán FILIP

krátké informace - nové knihy - připravuje se - nakladatelství

- české katolické nakladatelství Zvon, adresa - Spálená 8, Praha 1
již v prodeji: A. Fossard - Portrét papeže Jana Pavla II.

- I. Sanetrníková - Ještěrka - osobní svědectví narkomanky
- Zlámal - Bl. Jan Sarkander
- Jan Pavel II. - Christifideles laici
- apoštolská exhorta o poslání laiků v církvi a ve světě

- H. Jedin - Malé dějiny koncilů
- Polášek - Církevní manželství

v nejbližších měsících vyjde: sborník úvah o katolické víře - Naše víra

- J. Kadlec - Přehled českých církevních dějin
- V. Vaško - Neumlčená - o katolické církvi v Československu po roce 1945
- A. Franzen - Malé církevní dějiny

- v zášilkové službě nakladatelství Zvon, Jindřišská 23, Praha 1 k sehnání Teologické texty č. 10 (samizdat), revue Rozmluvy z Londýna, některá starší čísla časopisu Svědectví
- nakladatelství Cesta, adresa: Vymazalova 4, Brno, 615 00

- nabízí k zaslání: W. Kasper - O víře
- K. Rahner - Můj problém - dopisy mladým
- R. Malý - Alfréd Fuchs - životní příběh novináře - konvertity
- J. F. Six - Malá Terezie z Lisieux
- G. Kranz - Ignác z Loyoly
- W. Nig - Muž z Assisi
- H. U. von Balthasar - Co je na církvi to katolické

- připravuje: W. Nig - Tomáš More
- S. Swiezawski - Nový výklad sv. Tomáše
- J. Escrivá de Balaguer - Cesta - zakladatelka Opus Dei
- A. Kratochvíl - Oheň baroka
- P. V. Klement - Dopisy z Koreje - saleziánský misijnář nové doby

- v prodeji: J. Pekař - O smyslu českých dějin - takřka současně vydala nakladatelství Rozmluvy a Vyšehrad, výběr z Rozmluv je obsaženější

- nakladatelství Vyšehrad prodává G. Green Moc a sláva, o konfliktu církve se světskou mocí

- na nejbližší měsíc slibuje: P. T. de Chardin - Vesmír a lidstvo
- R. Guardini - Konec novověku
- P. L. Landsberg - Zkušenost smrti
- druhé vydání sborníku o osobním zrání Bo-

lest a naděje

- M. Heidegger - O pravdě a bytí
- P. Ricoeur - Život, pravda, symbol

- vydavatelské družstvo LÚČ, adresa: Kapitulská 20, Bratislava, 811 01, vydalo knihy biskupa J. Ch. Korce - Od barbarské noci Život zasvětených, Církev v zápase storočí, dále knihu - O reholnom životě

- některá křesťanská periodika: Velehrad, Anno Domini, Souvislosti - revue pro křesťanskou kulturu, Teologické texty - vše na adrese: Spálená 8, Praha 1

- vychází obnovený časopis Akord, adresa: Petrov, Běhounská 22, 657 28 Brno

- konzervativně orientovaný časopis Proglas, adresa: Středova 1, 602 00 Brno, Střední Evropa, adresa: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, Valdštejnské nám. 7, Praha 1

- nakladatelství Jota Arca Jimfa připravuje knihy J. Demla - Domů, Cestou do Betléma, Zapomenuté světlo, adresa: Bílého 8, 605 00 Brno

- církevní odbor ministerstva kultury ČR vydává dvakrát do měsíce interkonfesní náboženský bulletin Mundus Orans. V č. 1 rozhovor s provinciálem Otcem Dominikem, adresa: Agentura Mundus Orans, Kaprova 10, Praha 1

- na Slovensku vyšla zajímavá kniha: A. Hlinka - Síla slabých a slabost silných a J. Čarnogurský - Veznili ich za vieru

- Státní pedagogické nakladatelství připravuje A. Anzenbacher - Úvod do filozofie, kniha koncipovaná jako učebnice

- v nejbližších měsících je očekáváno další vydání Bible - ekumenický překlad 1 deuterokanonické knihy, vychází ve Zvonu

- z rozsáhlého edičního plánu nakladatelství Signum, otištěného v Katolickém týdeníku, se zatím neobjevil ani jeden titul

- náš časopis nabízí inzerci na zakoupení, prodej, půjčení, ofotografování atd. křesťanských knih a časopisů

- církevní vysílání v ČST dostalo přiděleno 13 hodin ročně (!!!!), jelikož je registrované 22 církevních sdružení, je to jistě alarmující

- v prodejnách ČKCH k zakoupení nový liturgický kalendář na rok 1991

- vydavatelská Cesta má v plánu vydávat časopisy Salus - sešity pro bioetiku a pastorační medicínu, 3x ročně, cena 10,- Kčs, Universum - revue pro vědu a techniku, 4x ročně, 10,- Kčs, Dopisy z Taizé - informace z komunity, pro 4. čtvrtletí nabízí Moravské madony - 7 básnických zastavení na poutních mariánských místech od L. Kovala OSB a pohádky P. Chudožilova Na velrybě

- adresa knižního vydavatelství Křesťanské akademie: Velehrad, Via delle Fornacci 200, Roma, Italia

- situace kolem časopisu Sursum (dominikánská teologická revue) je zatím nejasná (problémy ekonomické, tiskové i personální). V samizdatu vyšlo 9 čísel.

- rádi uveřejníme kontakty na zahraniční katolické časopisy, prosíme, napište název, adresu redakce, v jaké řeči jsou vydávány, popř. podmínky předplatného a jiné bližší údaje

- od ledna 1991 by mělo začít pracovat salesiánské nakladatelství Portál, bližší informace v příštím čísle

■ vydavatelství Petrov vydává čtvrtletním Dialog - Evropa XXI, v prvním čísle Lidská práva v učení Jana Pavla II., portrét H. Urs von Balthasara, druhé číslo vyjde v prosinci a bude věnované tématu sekularizace

■ - Nakladatelství FOKUS vydalo zajímavou publikaci k dialogu se Svědky Jehovovými - k dostání ve ZVONU na Jindřišské v Praze.

Šebestián

Dominikánský liturgický kalendář

Prosinec

4. bl. Jan z Vercelli, kněz
16. bl. Šebestián Maggi, kněz

Leden

3. bl. Štěpánka Quanzani, panna
7. sv. Rajmund z Peñafortu, kněz (památka)
10. bl. Gundislav z Amaranty, kněz
11. bl. Bernard Scamaca, kněz
18. sv. Markéta Uherská, panna (památka)
19. bl. Ondřej z Peschier, kněz
22. bl. Antonín delle Chiesa, kněz
23. bl. Jindřich Suzo, kněz
27. bl. Markolín z Forlí, kněz
28. sv. Tomáš Akvinský, kněz a církevní učitel (svátek)
29. bl. Villana de Botto

Sv. Rajmund z Peñafortu

Narodil se v Peñafortu u Barcelony v roce 1175: Byl kanovníkem, profesorem filozofie a obzvláště vynikal jako znalec církevního práva. Sepsal také pastorální dílo pod názvem "Summam".

S roce 1222 vstupuje do řádu bratří kazatelů.

Stává se zpovědníkem papeže Řehoře IX. Ten jej v roce 1234 pověřuje sepsáním tzv. "Decretálií", což je seřazení všech platných církevních právních předpisů do jednoho svazku. Na papežském dvoře byl znám jako horlivý kněz a reformátor výchovy kněží.

V roce 1238 byl zvolen na generální kapitule v Bologni třetím magistrem řádu, nástupcem bl. Jordána Saského. Svatý Rajmund nebyl volbou nadšen, přesto se ujímá úřadu a pokračuje v práci na řádových konstitucích, které došly schválení na generální kapitule v roce 1241. Téhož roku využívá možnosti, kterou mu dávají konstituce, a vzdává se svého úřadu.

Odchází zpět do Španělska a odtud do severní Afriky, kde působí jako misionář mezi mohamedány a židy. Na jeho popud zakládá kastilský a aragonský král Jakub dvě koleje v Muricii a Tunisu. V těchto kolejích se měli bratři vzdělávat v arabštině, hebrejštině a především si osvojit znalost koránu pro plodný dialog s islámem.

Rajmund se snaží řešit jak otázky právní tak teologické, ekumenické jako i sociální.

V této oblasti řeší snad nejpálčivější

problém své doby, a to je situace najatých křesťanů Maury. Spolu se sv. Petrem Nolaskem zakládá řád Panny Marie de Mercedes na vykupování zajatců.

Po těžké práci umírá v Barceloně roku 1275 téměř stoletý.

Za svatého byl prohlášen papežem Klementem VIII. 29. dubna 1601.

Bl. Jindřich Suzo

Mystik, teolog, jeden z největších mužů dominikánské rociný a německého národa XIV. století.

Patří mezi trojici duchovních následovníků velkého kazatele italského původu Venturina z Bergama spolu s Eckhartem a Taulerem.

Údaje o jeho životě se dovídáme z jeho vlastního životopisu, který se nám dochoval díky diplomacii Alžběty Stäglinové, neboť bez autorova vědoci pořídila jeho opis. Tak dnes víme o bl. Jindřichovi vše, co považoval ve svém životě za důležité.

Do kláštera vstupuje ve dvanácti letech. Nakolik let žije klidným a spokojeným životem, ve srovnání s následujícími lety můžeme říci vlažně. Okolo osmnácti let přichází v jeho životě velká změna. Jindřich se oddává mnohým kajícím skutkům, v nichž vytrvá pomalu patnáct let. Ve své přirozenosti je velmi jemný a citlivý. Když hodnotí výsledek tohoto období, píše ve svém životopise o zpusťšené přirozenosti.

V následující životní pouti mu pomáhá Mistr Eckhart, který se stává jeho zpovědníkem. Zbavuje jej vnitřních skleslostí a trýzní. Dlouhé modlitby a mystické vytržení mu dávají poznat jeho poslání. Po vzoru zakladatele odchází kázat. Prochází jižním Německem, Alsaskem, Porýním a Švýcarskem. Všude, kam přichází, zdůrazňuje úsilí žít jen pro Boha, znalost nauky a boj proti hříchu. Začínají jej však potkávat mnohé zkoušky. Je otřesen odchodem své rodné sestry z kláštera, je pomlouván a nakonec obviněn, že je otcem dítěte.

Miluje Pannu Marii a tato láska ho vede k úctě ke všem ženám. Láska k Bohu, k Panně Marii, trpělivost, pokora a touha po spáse všech duší mu přináší úžasný vnitřní mír.

Do tohoto období spadá sepsání jeho vlastního životopisu, kniny O věčné Moudrosti, O pravdě a malá sbírka dopisů, které sám uspořádal.

Umírá v klášteře v Ulmu 25. ledna 1366. Za blahoslaveného jej prohlásil 22. dubna Řehoř XVI.

připravil Lukáš

Došlo po uzávěrce :

Konvent u sv. Jiljí sděluje :

8.12. o slavnosti Panny Marie počaté bez poskvrny dědičného hříchu složí sestra Pavla z Institutu kontemplativních sester žijících ve světě /dům Lysolaje/ věčné sliby.

12.12. v 19⁴⁵ pokračuje cyklus "Výklad liturgie" /P. Odilo Štampach/ přednáškou: obětní část mše sv.

6.12. a 20.12. v 19⁴⁵ pokračují přednášky P. Dominika Duky: Výklad Geneze

29.12. bude v souvislosti se zahájením 4. roku DDO znovu posvěcena kaple bl. Zdislavy

Redakce vyprošuje všem čtenářům požehnané vánoční svátky.

SALVE - časopis pro dominikánský laikát

Vydává: Sdružení laiků řádu sv. Dominika

Řídí redakční rada: Petr Manes Svoboda, Tomáš Šebestián Weiss,

Ivan František Rybka, Irma Kateřina Danieliszová, Zdislava Kvapilová

Redaktor: Pavel Horák

Adresa redakce: Pavel Horák, Křižíkova 1, 772 00 Olomouc

Spolupráce na realizaci: Marie Kateřina Konrádová /jazyk. red./,

Marie Kárská /PC/

- Určeno pro vlastní potřebu Sdružení -

Redakce se omlouvá za "nedostatky" vzniklé při výrobě 0. čísla

ARCHIV
Česká dominikánská
provincie